

Consecration, leaven, and emancipation, etc. – הקדש חמץ ושחרור כולי

Overview

רבא taught that הקדש חמץ ושחרור מפקיעין מידי שעבוד רבא. See רש"י who explains that if a borrower (לוה) makes his ox as an אפותיקי¹ for his creditor, and then the לוה was this ox as a קרבן, the מלוה cannot collect from this ox anymore, since it is now and does not belong to the לוה (or מלוה).

פירש בקונטרס² דוקא קדושת הגוף³ מפקיע מידי שעבוד אבל קדושת דמים⁴ לא -

- קדושת דמים explained that only קדושת הגוף can revoke any lien, but not כדמשמע בערכין⁵ (דף כג,ב) ובפרק אף על פי (כתובות דף נט,ב) נמי אמרינן -

As it seems in ערכין, and in פרק אע"פ we also say; -

שאני קונמות⁶ דקדושת הגוף נינהו כדרבא כולי -

הקדש are different, for they are like קדושת הגוף, and as רבא, etc. ruled that מפקיעין מידי שעבוד -

משמע⁷ דוקא קדושת הגוף מפקיע מידי שעבוד -

It seems (from both גמרות) that only קדושת הגוף can be שעבוד, but not קדושת דמים.

asks:

וקשה לרבינו תם דאי חשיב ברשותו של לוח כל זמן שלא הגיע הזמן⁸ -

¹ See רש"י ד"ה אפותיקי in our משנה who writes; אם לא אפרע לך חובך ממקום אחר הרי זה לפניך לגבותה;

² בד"ה הקדש.

³ קדושת הגוף (the body is holy) refers to קרבנות, where once they become הקדש for a קרבן they must be brought on the מזבח and cannot be redeemed (unless they receive a מום).

⁴ קדושת דמים (a monetary holiness) is where the item cannot be brought on the מזבח and it belongs to the הקדש to raise money for the הקדש. Someone may redeem it and the item becomes חולין and the money belongs to the הקדש to service its needs.

⁵ The משנה there teaches that if one owed money and then he was מקדיש all his assets, so the מקדיש must redeem the items from the הקדש (for a miniscule amount – see the גמרא there) and must pay back the creditor from his assets (since he had no right to be מקדיש it since it is indentured to the מלוה). We see that קדושת דמים is not שעבוד.

⁶ The גמרא there (on נט,א) cites a משנה; if a woman said to her husband, 'קונם שאני עושה לפיך' (my handiwork should be forbidden to you to derive any benefit from it as if it is the הקדש), the rule is (like יוחנן בן נורי) that the husband is required to annul the נדר. The question is how can the נדר become effective (even after he divorces her [עיי"ש]), since the woman's handiwork (מעשה ידיה) are משעובד to her husband, so how can she deny him that benefit. The גמרא concludes that קונמות are like קדושת הגוף and so therefore it can be מפקיע the שעבוד (as רבא states). See footnote # 36.

⁷ The גמרא teaches us that קדושת דמים is not שעבוד (see footnote # 5) and the גמרא in כתובות teaches us that the only reason the נדר is חל and is שעבוד, is because קונמות is קדושת הגוף (see footnote # 6).

⁸ Let us assume the לוה borrowed a hundred dollars, which is due on ר"ח ניסן. It is now ר"ח אדר and he was מקדיש the item which was indentured to the מלוה. The issue here is whether this item (before the due date) is considered to be in the possession of the לוה (so he should be able to be מקדיש it), or whether (since it is indentured to the מלוה) it is considered to be ברשותו of the מלוה (so the לוה cannot be מקדיש it).

And the ר"ת has a difficulty; for if the item he was מקדיש is considered in the possession of the לווה, as long as the time of payment has not arrived -

אפילו קדושת דמים נמי תפקיע מידי שעבוד⁹ -

Even מפקיע מידי שעבוד should also be קדושת דמים

ואי לא חשיבי ברשותו אפילו קדושת הגוף נמי לא -

And if this indentured item is not considered to be in the possession of the לווה, so even if he was מקדיש it קדושת הגוף it should not be effective -

דכי יקדיש את ביתו כתיב¹⁰ מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו -

For it is written; 'when he will be מקדיש his house', and we expound this to mean, just as his house is in his possession and he can be מקדיש it, so too one can be מקדיש also anything which is in his possession, but not something which is not in his possession. Why is there a difference between קדושת דמים and קדושת הגוף?!

answers: תוספות

ואומר רבינו יצחק דרבא לטעמיה דאמר בפרק כל שעה (פסחים דף לא,א) -

And the ר"י answers, that רבא (who ruled מפקיע מידי שעבוד) follows his view which he stated in שעה כל פרק -

דבעל חוב מכאן ולהבא הוא גובה¹¹ וחשיב ברשותו -

That a creditor collects from the present onwards, so therefore it is considered ברשות of the לווה, therefore the לווה can be מקדיש it -

ודוקא קדושת הגוף שאין לו פדיון¹² מפקיע מידי שעבוד כגון שור תם למזבח -

However only if he was מקדיש it a קדושת הגוף, which cannot be redeemed can this הקדש be שעבוד מפקיע מידי שעבוד, for instance an unblemished ox for the מזבח to be brought as a קרבן -

או קונמות דפרק אף על פי¹³ (כתובות דף נט,ב) -

Or קונמות mentioned in פרק אע"פ can also be שעבוד מפקיע מידי שעבוד -

ואצטלא דפרסוה אמיתנא ביבמות בפרק אלמנה (דף סו,ב) -

⁹ A person can be מקדיש anything which is ברשותו של הלווה, so if we consider the indentured item של הלווה, the הקדש should be effective even if it is קדושת דמים, and the מלווה cannot collect it for his loan, since it now belongs to הקדש and not to the לווה.

¹⁰ In (ב"מ ו,א) just as one's house is in his possession, so too he can be מקדיש anything, provided it is ברשותו. If this indentured item is not ברשות המלווה, rather it is ברשות הלווה, how can the לווה be מקדיש it (even) for קדושת הגוף; it is not ברשותו, rather it is ברשות המלווה!

¹¹ There is a dispute there between רבא and רבי אבהו regarding a בע"ח who had a שעבוד on the נכסים of the לווה, and he subsequently collected those assets as payment for his loan. רבי אבהו maintains that after he collects his payment, it is considered as if he owned these assets from the time of the loan (למפרע הוא גובה). However רבא maintains that he only owns these assets from the time he actually collected them, but before that they are in the possession of the לווה.

¹² See footnote # 3.

¹³ See footnote # 6.

And similarly the cloak which they spread over the corpse, which is mentioned in מסכת יבמות in¹⁴ פרק אלמנה -

דכיון שחל שעה אחת¹⁵ תו לא פקע דלא עדיף שעבוד מנתינת דמים¹⁶ -

For since the הקדש is in effect for one moment, it can no longer be removed, for the שעבוד which is on this הקדש item is no better than giving money -

וכן חמץ¹⁷ וכן שחרור¹⁸ -

And similarly by חמץ and the same by שחרור that once it is חל, it is מפקיע the שעבוד.

ומפרש בירושלמי טעמא משום דלא מצינו עבד משתחרר וחוזר ומשתעבד -

And in the ירושלמי he explains the reason why שחרור is שעבוד, because we never find a case of an עבד who is freed that he should be enslaved again -

והיינו כדפרישית דקדושת הגוף כיון דחיילא תו לא פקע -

And this ירושלמי is like I have explained that once קדושת הגוף takes effect (the freeing of the slave is like [ישראל גמור] קדושת הגוף) it cannot be removed; therefore in the three cases of שחרור and חמץ, the שעבוד מפקיע it is (קדושת הגוף), for שעבוד is not stronger than attempting to buy it back which is impossible by חמץ ושחרור -

אבל קדושת דמים לא אלים כח הקדש מכח מקדיש כיון דיש לה פדיון וראויה לפקוע¹⁹ -

However by (שעבוד מפקיע) the strength of הקדש (to be) is not stronger than the strength of the מקדיש, since it can be redeemed, so it is fit that its קדושה be undone

כדאשכחן בשדה מקנה כשהקדיש לוקח דחוזרת לבעלים ביובל²⁰ -

¹⁴ The case there is where a woman brought into her marriage a (valuable) garment (אצטלא), which she would have been entitled to take with her when her husband died (or divorced her). In actuality when the husband died, the heirs placed this garment on the corpse to be used as shrouds (תכריכין). The rule is that תכריכין are אסור בהנאה and so this act was מפקיע the שעבוד of the אשה on this אצטלא and she could not take it.

¹⁵ The הקדש is חל, since it is ברשותו of the לווה, for the בע"ה is גובה only ולהבא.

¹⁶ Just as money cannot be מפקיע the הקדש of קדושת הגוף (it cannot be redeemed), so too the שעבוד cannot be מפקיע the הקדש.

¹⁷ See חמץ here רש"י that the case is where a נכרי lent money to a ישראל, and the חמץ of the ישראל (which remained ברשות ישראל) was the collateral. If פסח came and went before the loan was paid, this חמץ is considered חמצו (נכרי) שעבוד of the (נכרי), and he cannot pay the נכרי with this חמץ.

¹⁸ The case is where the לווה set aside his כנעני עבד as an אפותיקי for his loan. Subsequently, the לווה was משחרר (ישראל גמור), the שעבוד of the מלוה on this עבד and he cannot collect him for his חוב.

¹⁹ By קדושת הגוף the מקדיש has no control over the הקדש; there is nothing he can do to undo the הקדש, therefore the שעבוד of the בע"ה cannot annul the הקדש. However by קדושת דמים where the מקדיש can undo the הקדש (he can redeem it), so the מקדיש is in control of the הקדש; therefore just as the מקדיש (the לווה) is subject to pay back the loan, similarly the הקדש which is no stronger than the מקדיש is subservient to the lien of the לווה. The לווה (or מלוה) redeems the הקדש (for a minimal amount [see footnote # 5]) and the מלוה may take the (redeemed) הקדש as payment for the loan.

²⁰ The rule is that one buys a שדה אחרונה (a field which the current owner inherited) it is his only until יובל. On יובל it reverts back to the original owner (the seller). If the buyer was מקדיש this field (קדושת דמים) it nevertheless reverts back to the owner on יובל. This shows that the הקדש is not stronger than כח מקדיש; just as the מקדיש (the buyer)

There it is (merely) an enactment of the רבנן that he cannot collect from the buyers, **because they were concerned for the loss to the buyers, since there is no publicity** that this ox was made an אפותיקי –

מפיקע מידי שיעבוד (per se) מכר proves that תוספות

דהא בעשה עבדו אפותיקי ומכרו בעל חוב גובה הימנו (שם) -

Because when he made his slave for an אפותיקי and sold him, the בע"ה collects the עבד for his loan -

כיון דאית ליה קלא²⁶ ונזהרים הלקוחות -

Since there is publicity (when an עבד is made for an אפותיקי), **so the customers are careful** not to buy an עבד who is משעובד, for they know about it.

הקדש חמץ ושחרור רבא mentioned only תוספות offers an alternate explanation why

ועוד יש לומר דלא חשיב אלא הנך תלתא שהם משניות או ברייתות²⁷ -

And additionally one may say, that רבא mentioned only these three (הקדש, חמץ) **for they are** stated in **משניות or ברייתות**, as תוספות continues to point out -

ודשחרור שמעינן ממתניתין דהכא וחמץ בפרק כל שעה (פסחים דף לא,א) -

For the case of שחרור we derive from our משנה here, and חמץ from שעה -

וקונמות²⁸ בפרק אף על פי (כתובות דף נט:): -

And [הקדש] (קונמות) פ' -

אבל מת ועבודה זרה ומכר דלא שמעינן להו ממשנה או מברייתא לא חשיב -

However מת וע"ז and מכר that we do not know of them from a משנה or a ברייתא, therefore רבא did not mention them –

In summation; רבא only mentions חמץ ושחרור, but not וע"ז because they are included in הקדש (משום פסידא דלקוחות). Alternately רבא only mentioned the cases which are cited in the משניות וברייתות.

תוספות anticipates a possible difficulty:

ובפרק המניח (בבא קמא דף לג,ב) דאמר הקדישו מוקדש משום דרבי אבהו²⁹ אבל קדושה גמורה לא -

²⁶ An עבד, who is a person, has a distinct identity and so when his master makes him as an אפותיקי, all the people talk about it and are aware that this עבד is an אפותיקי (and if someone buys this עבד he is well aware of the risk he is taking). However an ox has no individual identity, so when his owner makes him an אפותיקי, no one takes notice and there is no publicity (so we are concerned that the לקוחות may lose unwittingly).

²⁷ הקדש וכו' מפיקעין מידי שיעבוד because ברייתות and משניות is (merely) explaining that the reason for these ברייתות is because משניות and ברייתות. The other two are referring to the case of חמץ.

²⁸ A marginal note amends this to read והקדש (instead of קונמות). The משנה is actually in פה,א.

²⁹ See footnote # 5. When a שור תם damages, the payment is made from the שור תם itself (מגופו), but not from the other assets of the owner (המזיק). The שור is thus indentured to the גיזק. The ברייתא (nevertheless) teaches

And in שור תם a מקדיש who was ברייתא where פרק המניח a שור who was מזיק, it is הקדש (only) on account of ר' אבהו, however it does not have a complete קדושה -

איכא לאוקמי אפילו בראוי למזבח אפילו הכי אין מפקיע מידי שיעבוד דניזק³⁰ -

We can establish this הקדש even by an ox which is fit for the מזבח (so it is קדושת הגוף), but nevertheless it cannot be מפקיע the שיעבוד of the ניזק -

דכיון דאינו יכול לסלקו בזוי אפילו לרבי ישמעאל³¹ -

For since the מזיק cannot prevent the ניזק from taking the שור as payment, by paying him money, even according to ר"י -

כדמפרש בפרק המניח³² (שם) מודה רבא דלמפרע הוא גובה -

As it states explicitly in פרק המניח, therefore even רבא will agree that למפרע הוא - גובה -

Tosfos asks:

ואם תאמר כיון דקונמות³⁴ מפקיעין מידי שיעבוד כהקדש -

And if you will say; since קונמות are שיעבוד like הקדש -

אם כן כל ליה יפקיע נכסיו מן המלוה שיאסר עליו בקונמות³⁵ -

So therefore every ליה will be מפקיע his assets from the מלוה by prohibiting the

---

us that if the שור was מקדיש this שור, it is הקדש despite the שיעבוד of the ניזק. The גמרא explained that the meaning of the שור is only to the extent that it needs to be redeemed (as per ר' אבהו) but not that it is actually הקדש. The question is that if he was מקדיש הגוף, קדושת הגוף, it should be a proper הקדש despite the שיעבוד, since הקדש is מפקיע מידי שיעבוד. Perhaps the גמרא is only discussing קדושת דמים, which is not שיעבוד. However, Tosfos rejects this.

³⁰ This means the קדושה is not חל (except minimally as per ר' אבהו).

³¹ In ב"ק there is a dispute regarding the payment of a תם שהזיק, between ר' ישמעאל who maintains יושם (we assess the value of the ox) and ר' עקיבא who maintains יוחלט השור (the ox belongs to the ניזק, up to half the amount of the damage). Obviously the ox is considered more in the רשות of the ניזק according to ר"ע than according to ר"י, nevertheless even according to ר"י the ניזק has a right to claim the actual ox as payment and refuse to take money instead, and the מזיק cannot prevent him from doing so..

³² The גמרא there discusses the difference להלכה between ר"י ור"ע; however the גמרא does not say that according to ר"י (יוחלט השור) the מזיק has the right to pay and remove him from the ox, and according to ר"ע (that יוחלט השור) the מזיק has no right to pay him but the ניזק may claim the שור as payment. This indicates that both ר"ע and ר"י agree that the ניזק can claim the ox a payment against the wishes of the מזיק.

³³ See footnote # 11. Tosfos previously explained the reason הקדש is שיעבוד is because רבא maintains מכאן where the ליה always has the option of paying off the loan so the ליה will not be able to collect from the המשועבדים, therefore the נכסים are deemed to still be ברשות הלוה and he can be מקדיש it. However by a המזיק, תם המזיק, the מזיק has no option of paying for the damage, if the ניזק wants the ox, therefore the ox is considered ברשות הניזק as soon as the damage was done (and assessed by בי"ד). At this point the שור is considered ברשות הניזק (it is גובה), therefore the מזיק cannot be מקדיש it (even for הגוף).

³⁴ See footnote # 6. This is true regarding the מעשה ידיה שיעבוד of a woman to her husband that she can be מפקיע it with a קונם.

³⁵ He will say קונם נכסי עליך (or something similar), so just as if he is מקדיש anything הגוף קדושת הגוף the מלוה loses his קונם which is the equivalent of הקדש! similarly he can make all his נכסים אסור בהנאה מלוה through קונם on the מלוה through קונם, שיעבוד!

– קונם from deriving any benefit from them **through a מלוה** –

answers: תוספות

ויש לומר דאלמנה רבנן לשיעבודיה דבעל חוב -

And one can say that the מלוה strengthened the שיעבוד of the רבנן that it overrides the קונם and he is permitted to collect from these assets -

כדאמר בפרק אף על פי³⁶ דאלמנה רבנן לשיעבודא דבעל -

As the גמרא states in פרק אע"פ that the רבנן strengthened the שיעבוד of the husband; the same applies to a בע"ח –

תוספות proves that 'אלמנה רבנן לשיעבודיה דבעל', is not restricted only to the בעל, but it applies to others as well:

דעל כרחיך לאו דווקא דבעל דהא בריש המדיר (כתובות דף ע,א) -

For perforce you must say that it is not only specifically regarding the בעל that we say רבנן לשיעבודא, פרק המדיר for in the beginning of -

פריך³⁷ וכיון דמשעבד לה כל כמיניה דמפקיע ליה לשיעבודה -

The גמרא asks; 'but since he is indentured to her, how can he be מפקיע her שיעבוד?!'

אלמא דאלמנה נמי לשיעבודה דאשה -

It is evident that the רבנן were also מאלים the שיעבוד of the wife, and so too we will say that קונמות לשיעבודא דבע"ח so אלמנה לשיעבודא דבע"ח will not be effective.

anticipates a difficulty: תוספות

והא דאמרינן בפרק אלמנה³⁸ (יבמות דף סו,ב) דקנייה מיתנא ומפקע ליה לשיעבודה דאשה³⁹ -

And this which רבא ruled in פרק אלמנה that the corpse acquired the garment and removed the שיעבוד of the wife –

³⁶ The גמרא there (כתובות נט,ב) explains that the קונמות איסור is effective on the husband only after he divorces her (see footnote # 6), however while they are married, the רבנן strengthened the שיעבוד of the husband that he can benefit from her מעשה ידיה and the הקדש is חל then. The same applies to the קונמות of the לווה against the מלוה that they are ineffective as long as he owes money to the מלוה.

³⁷ The משנה there stated what the rules are if a husband made a vow that his wife should not benefit from him. [This is the exact opposite of the case of עושה לפיך, קונם מה שאני עושה לפיך, where the wife is אוסר the husband.] The גמרא asks how can he make such a vow (regarding paying for her sustenance) since he is משעבד to her to pay for her sustenance. The גמרא does not answer that קונמות are like הקדש and are מפקיע the שיעבוד.

³⁸ See footnote # 14.

³⁹ Why is it that regarding קונמות we say that since the בע"ח is owed the money, the רבנן were דבע"ח and the קונמות do not take effect; the same should apply here, since the woman is owed her garment, the action of the יתומים (of using the garment as a shroud) should be ineffective and she should be able to retain it. See 'Thinking it over' # 2.

responds: תוספות

יש לחלק דלא אמרינן אלמוה אלא בקונמות דלא מיתסרי אלא אבעל חוב -

One can differentiate between the two cases, for we do not say 'אלמוה' only by מלוה where the prohibition of deriving benefit is only on the

דאילו לדידיה שרי כיון דאין מתכוין אלא להפקיע שיעבודא -

However regarding himself (the לוה) it is permitted for him to derive benefit, since his only intent with the קונם is to remove the שיעבוד; therefore the רבנן nullified it -

אבל היכא דמיתסר אכולי עלמא כגון מיתנא והקדש דקדושת הגוף לא אלמוה לשיעבודיה -

However where through the הקדש, etc. it became forbidden for everyone, like for instance in the case of the corpse or a הקדש of הגוף, the רבנן were not מפקיע מידי שיעבוד והקדש ואיסור and the אלמוה לשיעבודיה

In summation; The rule of הקדש מפקיע מידי שיעבוד does not allow the לוה to be אוסר his assets on the מלוה (only), for אלמוה רבנן שיעבודא דבע"ח that it supersedes even (קדושת הגוף). However if the איסור is on everyone including the אוסר then שיעבוד מפקיע מידי שיעבוד.

asks: תוספות

ואם תאמר ולאביי דאמר בפרק כל שעה (פסחים דף לא,א) דלמפרע הוא גובה⁴⁰ -

And if you will say; but according to אביי who maintains in שעה כל פרק that a למפרע הוא גובה is בע"ח -

היכי משני למתניתין⁴¹ דהכא דכדרבא⁴² לא מצי לשנויי -

How can he explain our משנה here; for he cannot answer it according to רבא -

דאביי לית ליה דמפקיע מידי שיעבוד כיון דסבר דלמפרע הוא גובה⁴³ -

Since מפקיע מידי שיעבוד (הקדש חמץ) ושחרור are will not maintain that אביי because למפרע הוא גובה אביי maintains

וכעולא נמי לא מצי לשנויי דקאמר שורת הדין אין העבד חייב כלום במצות⁴⁴ -

And שורת הדין אין העבד עולא who explains the words שורת הדין אין העבד cannot also answer like עולא to mean that he is not obligated in מצות כלום -

ולאביי דאמר למפרע הוא גובה אמרינן דשפיר אקדיש ושפיר זבין⁴⁵ -

⁴⁰ See footnote # 11.

⁴¹ What does the משנה mean by שחרור (who was שחררו), and what does חייב כלום mean?

⁴² Others amend this to read כדרב (instead of כדרבא); it is רב who gives the first answer

⁴³ See footnote #11 that the reason רבא maintains שיעבוד מידי שיעבוד is only because רבא maintains מכאן בע"ח מכאן, and ולהבא הוא גובה, so now it is still ברשות הלוה, however since אביי maintains גובה, so it is no longer ברשות הלוה (retroactively), why therefore can his שחרור/שחרור be שיעבוד מידי שיעבוד?!

⁴⁴ עולא (on מא,א) explains the משנה that the בע"ח freed the עבד, but the עבד remains an עבד and is not חייב in (all) the מצות, since the בע"ח has no ownership over the עבד, so his שחרור is meaningless.

⁴⁵ According to אביי that למפרע הוא גובה we consider as if the עבד (which is taken as payment later) is already now in the possession of the מלוה, so his שחרור should be valid!

For according to אביי who maintains גובה הוא למפרע, we say the מלוה was rightfully מקדיש the עבד and he rightfully sold the עבד -

ואפילו העבד שוה יותר מן החוב לכל הפחות חלקו משוחרר -

And even if the עבד is worth more than the loan, nevertheless at least his part (the amount owed to him [in the עבד] is freed.

answers: תוספות

ויש לומר דאביי מפרש כעולא וכגון דרוצה הלוח לסלקו בזוי⁴⁶ -

And one can say that אביי will explain the משנה like עולא and the reason the עבד is not (freed and therefore not) מחוייב במצות is where for instance the לוח wants to remove the שיעבוד from the עבד by paying money to the מלוה,⁴⁷ in which case the entire concept of למפרע הוא גובה is moot since he is never receiving the עבד.

asks: תוספות

ואם תאמר ואצטלא דפרסוה אמיתנא⁴⁸ אמאי קנייה מיתנא הא אין יכולין לסלקה בזוי -

And if you will say; and regarding the garment which the heirs placed on the corpse, why does the corpse acquire it (and make it בהנאה), since the heirs cannot remove her from receiving this איצטלא by paying her off with money -

דהדין עמה⁴⁹ אם כן מודה רבא התם דלמפרע הוא גובה -

For the law is on her side, so therefore רבא will agree in that case that למפרע (she collects the איצטלא retroactively). תוספות explains why רבא will agree that in this case the woman is גובה the למפרע גובה -

דבפרק כל שעה (שם דף לא,א) מפרש טעמא דרבא -

For in שעה כל פרק the גמרא explains the reason why רבא maintains גובה הוא ולהבא הוא גובה

-

כיון דאילו הוה ליה זוזי הוה מסליק ליה בזוי אשתכח דהשתא הוא דקא קני⁵⁰ -

That since if the לוח would have had money to pay off the loan he could have

⁴⁶ למפרע הוא גובה is only when eventually the מלוה collects his loan from the שיעבוד, but if the לוח pays him with money there obviously is no concept at all of גובה הוא למפרע. In our case the לוח intends to pay him with money, therefore the מלוה has no rights at all over the עבד and his שחרור is meaningless.

⁴⁷ See תוס' סופר that when the time of payment came, the לוח wanted to pay him money and at that time the מלוה was עבד משחרר.

⁴⁸ See footnote # 14.

⁴⁹ The rule is that if at the time of divorce the woman wants to take back her dowry (even נכסי צאן ברזל), etc. and the husband says leave it by me and I'll pay for it, we listen to her, and she takes what she wants.

⁵⁰ This implies where one cannot be מסלק the claimant with זוזי, even רבא will agree that גובה הוא למפרע (it is considered as if it was always in the possession of the claimant from the time the שיעבוד began), so since in the case of the איצטלא, the woman can insist that she wants the איצטלא instead of being compensated by money, the rule is that למפרע היא גובה, and in such a case we do not say that הקדש וכו'! See (text by) footnote # 11 and # 33.

removed the מלוה from the שיעבוד by paying him money, so it turns out that the מלוה acquires the שיעבוד now when he collects it but he had no right to it before –

answers: תוספות

ויש לומר דמכל מקום כיון דמשתמשין באצטלא לעשות בו כל חפצם⁵¹ -

And one can say that nevertheless since they are using the איצטלא to do with it as they please -

ואם מכרוה לא טרפה מלקוחות⁵² ומסלקו לה בזוזי אמרינן מכאן ולהבא הוא גובה:

And additionally if they sold the איצטלא, she cannot reclaim it from the buyers, and they can remove her from the claim with money, therefore we consider it to be a case of מכאן ולהבא הוא גובה, and the הקדש וכו' can be מפקיע the שיעבוד.

Summary

בע"ח מכאן ולהבא הוא גובה is dependent on the rule of שיעבוד מפקיע מידי שיעבוד; however whenever we say למפרע הוא גובה (where the ליה cannot be בזוזי), the הקדש will not be מפקיע.

Thinking it over

1. רבא does not mention וע"ז מת because they are included in הקדש.⁵³ Seemingly the same should apply to חמץ, so why does רבא mention חמץ, but not וע"ז מת?⁵⁴

2. תוספות asked if דבע"ח לשיעבודא רבנן, why does it not apply to the case of the איצטלא.⁵⁵ Why did not תוספות ask a more simple question, if רבנן וכו', so why is the הקדש מפקיע מידי שיעבוד at all (and the same answer will apply)?⁵⁶

---

⁵¹ The איצטלא is considered צאן ברזל נכסי צאן ברזל where the husband is responsible to pay the woman the value of the איצטלא (which was determined at the time of marriage) in case of a divorce or his death. The איצטלא may be used by the husband and his family. The woman merely has the right to demand the איצטלא if it still exists, but in a certain sense she only has a monetary interest in it, not an intrinsic interest (as with מלוג).

⁵² This is different from the שור תם המזיק where even if it is sold, the גזק can take it away from the לוקח, therefore there רבא agrees that הוא גובה, but not here by the איצטלא.

⁵³ See footnote # 23.

⁵⁴ See נחלת משה.

⁵⁵ See footnote # 39.

⁵⁶ See נחלת משה and מהר"ם שי"ף.